

TAO ĐÀN

DƯƠNG NGHIỆM MẬU

SỢI TÓC TÌM THẤY

NHÀ XUẤT BẢN
HỘI NHÀ VĂN

Sợi tóc tìm thấy

Đương Nghiễm Mậu

sợi tóc tìm thấy

Dương Nghiễm Mậu

Bìa: *NXB Hội Nhà Văn*

Nguồn: *Thư viện Tiểu Lùn*

sợi tóc tìm thấy

DƯƠNG NGHIỄM MẬU

**Tuần báo NGHỆ THUẬT
số 11-13 * 11-31/12/1965**

1

 ửa mặt, chải đầu, soi gương xong tôi từ nhà dưới đi lên và chợt thấy vui, tự nhắc thầm với mình, hôm nay chủ nhật đây, một ngày chủ nhật trong rất nhiều những ngày chủ nhật đã qua và sẽ đến, một ngày chủ nhật vào giữa tháng cũng chẳng có gì đặc biệt, nhưng tôi thấy vui, có phải mình vừa tắm xong, có phải vì tôi vừa nhổ được trên cằm một sợi râu nhỏ, mình cũng có một

sợi râu đó chú, ông giám đốc có một hàm râu rậm rạp, cô thư ký nói với bạn cùng sở coi về công văn: cầm râu đó mà ông hôn vợ ông thì phải biết. Tôi soi gương thấy mặt mình thật bảnh bao một cách hơi đều đều, nếu mình mỉm cười một nụ cười không có gì đặc biệt nhưng dễ khiến cho người ta hiểu lầm. Kim nói trông anh có tướng của một người ăn chơi trác táng. À, có thể như thế lắm. Một ngày chủ nhật, một ngày chủ nhật, rồi có một ngày thứ hai, thứ ba, thứ tư, thứ năm, thứ sáu, thứ bảy rồi lại chủ nhật, cho tới khi chết, chết vào một ngày thứ hai trong đời một công chức có lẽ hay, chết vào ngày đó đã được nghỉ một ngày chủ nhật và sáng hôm sau không phải tới sở quá sớm chào cờ, chết vào ngày thứ hai, phải rồi, và đến ngày chủ nhật đưa đám, phải đưa đám vào ngày chủ nhật, ít ra như thế để cho người ta còn có thì giờ đi

đưa đám mình chứ, đầy đủ hết cả không có một ai vắng mặt ; nếu có ai vắng mặt mình có thể trách được rằng tại sao hôm đó nghỉ mà không đi đưa đám tôi, ngó bộ coi tôi không ra gì hết sao? Buổi sáng chủ nhật đây, tôi đứng soi mình trong chiếc gương lớn, chiếc gương trong một cánh cửa tủ, phải là một chiếc gương ít ra như thế này ; – để cho mình có thể ngắm thấy mình một cách đầy đủ, tôi thấy đôi đùi của tôi trắng nõn, nếu những cô gái không mặc quần đứng soi gương thế này, tôi cười thầm, xưa kia tôi biết ông bác tôi làm tuần phủ, trong phòng ông có nhiều gương, đặc biệt là quanh giường ông có gương hết. Cháu tôi, một lần nói, nó muốn đập hết trơn những tấm gương trên thế gian này, tôi vội ngăn nó lại ngay: không được cháu ơi, nếu cháu làm vậy rồi cháu lấy đâu gương để soi, cháu đáng yêu lắm chứ, ít lâu nhận thấy thế là đúng

vì nó thấy cần có gương để soi thấy nó rất đáng yêu, đáng yêu hơn bất cứ một người nào khác trên đời này. Tôi thấy tôi đáng yêu. Sao mình không là một loài có vú chẳng hạn. Ai cũng cần có một cái gương để soi thấy những phần nhỏ trong thân thể mình, soi gương một cách vụng trộm mới thật thấy mình đáng yêu. Phương cũng mong sau này lấy được tôi, tôi nói vậy thì được, nhưng mà...

Tôi cất tiếng hát, một bài hát mà những chiếc máy mở lớn trong cùng khắp thành phố cứ nhồi mãi vào tôi, em yêu anh suốt cả một đời, thôi đi, mệt quá, yêu thế thì chết toi luôn còn gì, yêu thế thì tôi có nước đi tu, tự tử, yêu thế thì chỉ có nước là chuẩn cho thành một loài có vú. Mái tóc hôm nay không đẹp lắm, chỗ này phải cho nó ép vào một chút, chỗ này sao tóc mình nó không chịu mọc

dài thêm, và mấy cái nốt ruồi này sao nó không mọc ở một chỗ khác, à phải rồi bên Nhật bây giờ người ta có thể bào được mặt đẹp dễ, họ cũng chuyên môn phá thai mà không can chi, tôi phải nhớ điều quan trọng này để nếu khi mình cần đến phải phá thai chẳng hạn và tiện dịp đi du lịch luôn...

Phương từ trên nhà chạy xuống khiến tôi giật mình. Phương mặc chiếc váy trắng tinh, đầu gài một cái nơ đỏ chói hình cánh bướm, mái tóc cắt ngắn để lộ một vòng cổ trắng ngần, trên váy thêu một thảm cỏ xanh có một con nai con đứng bên một cánh hoa màu vàng, Phương hỏi:

– Chú thấy cháu xinh không, cháu theo má đi Sài Gòn.

– Cháu xinh lắm.

Tôi ngắm nghía nó, mà đỏ hồng mịn màng, khuôn mặt bầu bụ bẫm, tôi nghĩ bây giờ nó mới tám tuổi đã như vậy sợ khi lớn nó sẽ mập. Nó đứng ngắm nghía trước gương rồi quay ra nhìn tôi với đôi mắt mở lớn vẻ ngượng ngùng, tôi nói:

– Cháu có cho chú đi theo không, chắc đi Sài Gòn thế nào cháu cũng được ăn cà-rem, phải cho chú đi chứ chú cũng muốn được ăn cà rem lắm, cháu chịu vậy không?

– Chú hỏi má cháu đi, cả em cháu cũng đi nữa, mà đi mua quần áo mới cho nó, cháu cũng muốn có một bộ quần áo mới.

Tôi vuốt tóc nó:

– Trời, cháu bơi nước hoa nữa, thơm quá đi...

Phương chạy ra nhà ngoài, tới chỗ cửa có treo màn nó vội quá khiến suýt ngã, nó phải dừng lại, nó ngó tôi rồi mỉm cười, tôi nghe thấy tiếng nó nói phía ngoài, nó hỏi má ơi má có cho chú Thuấn đi không má, chú không đi đâu con, chú còn đi xi-nê với cô Phương chứ, chú nói cho chú đi với, chú cũng muốn được ăn cà rem, thật mà, không đâu con, chú không đi với con đâu, chú nói đùa đó, thế má có cho con ăn cà-rem không, cà-rem ăn cả ngày rồi thôi, để má cho ăn bánh, bánh gì má, bánh bông lan, không con muốn ăn bánh bao thôi má...

✱

Bỗng chốc căn nhà như bị hút trống. không còn lại cái gì. Tôi cảm thấy lạnh như nước đá đang chảy xối từ đầu chảy

xuống, tôi ra ngoài nhà, ngồi vào chiếc ghế bành cũ một mình, chiếc ghế bành của cha tôi khi xưa. Tôi không hiểu Phương đã chạy đâu và bà chị tôi nữa, cả đứa cháu trai nhỏ tên Tuấn. Tôi ngồi đó nhìn cửa thông vào căn nhà phía trong, đó là phòng riêng của anh chị tôi. Anh tôi hôm qua vắng nhà, anh đi công tác xa một tuần lễ mới về. Anh nói: anh đi một tuần mới về, tôi nói vâng. anh đi có gì lạ mang về. Có gì trên đó, trận đánh chết hàng ngàn người, mang về một cánh tay, một chiếc đùi hay một cái đầu cháy không còn sợi tóc. Chị tôi kêu lên thôi nói mà ghê quá đi. Ghê gì đâu, đó là chuyện rất thường mà. Rất thường. Anh cười, nụ cười như của cha tôi khi xưa mỗi khi ngồi trong chiếc ghế nói chuyện này, chuyện khác với các con, cha tôi ngậm một chiếc ống điếu, mỗi khi cười vui cha tôi cầm ống điếu ra tay rồi nói tiếp câu

chuyện, khi cha tôi mất thì không còn ngâm ống điếu, cha tôi không cười, ông nằm im cho tới khi tôi không còn thấy ông thở nữa, anh tôi lạnh lùng nói: cha đi rồi, sau đó tôi trông anh tôi khóc một cách kín đáo. Tôi ngồi khóc nhưng cay trong sống mũi. Bây giờ anh tôi cũng cười, nhưng tôi không thấy lại nét mặt của anh khi cha tôi chết chừng anh đã quên, mọi người đã quên, một cách bình thường. Cha tôi được chúng tôi để nằm ngay ngắn rồi bọc vào một tấm vải trắng lớn trước khi cho vào quan tài. Chiếc quan tài gỗ dày, mười phân, phía trong dán giấy màu đỏ, tấm ván thiên dày lại và những người đóng đinh, đóng cá cho chắc lại trước khi dán trên khe gỗ một đường giấy dài.

Tôi nhìn xuống đất, không phải là nền nhà đất trong căn nhà xưa kia cha

tôi đã ngồi, đã chết. Tôi đang ngồi trong chiếc ghế của cha tôi nhưng trong một căn nhà, trong không khí một khoảng trống không. Anh tôi nói về chiếc ghế đây khiến nhớ cha khi xưa, nếu cha còn sống đến ngày nay, anh lại cười, bây giờ ông có thêm một đứa cháu trai, thằng Tuấn không được biết ông, cả Phương nữa. Đáng ra cha phải sống cho tới khi chú có gia đình có con cha mới thật hài lòng. Tôi muốn nói, muốn phân trần thì đúng hơn, nếu cha tôi sống thêm độ mấy tháng nữa, tôi đã lập gia đình với Phương, công việc tôi dự định không xong cha tôi chết, cha tôi biết Phương, có lần tôi hỏi, cha có bằng lòng Phương là con dâu không, cha tôi nói sao lại không, hấn khá lắm, phải rồi con cũng phải lập gia đình chứ, con nhỏ có hai cái đồng tiền trên má giống mẹ con như đúc. Tôi không biết mẹ tôi, mẹ tôi qua đời khi chúng tôi đều còn nhỏ,

tấm ảnh thờ trên bàn tôi chỉ nhìn thấy mẹ tôi với một khuôn mặt phẳng buồn buồn trong nước ảnh bìa bạc ố màu. Khi chết Phương cũng sẽ không còn để lại nụ cười của nàng như mẹ tôi. Nụ cười thoải mái của cha tôi bây giờ cũng đã trở thành mơ hồ trong trí nhớ, cũng không khác gì nụ cười của Phương, lúc này tôi cũng thấy Phương mơ hồ, rồi Phương cũng mơ hồ như thế.

Ngả người ra sau ghế, tôi thấy thoải mái quá độ, cha tôi đã ngồi trên chiếc ghế này khoảng hai năm sau cùng từ ngày cha tôi hồi hưu không còn đi làm giáo viên nữa. Được an nghỉ một ít năm là điều cha tôi ước mong. Có một ước mong cha tôi không thực hiện được là trong những năm ấy được đi du lịch, đi khắp nước, sống mỗi nơi một ít ngày. Khi trở về nhà thì chiến tranh không ngừng nghỉ, con

đường quốc lộ không còn lưu thông trọn vẹn nữa, đường sắt cũng đã bị phá hủy nhiều quãng, rất nhiều trục giao thông không còn ai đi lại. Nhắc lại điều cha tôi ước mong, cha tôi nói cũng không hề chi, đó là ngoài ý mình, nhưng rồi cũng có lúc phải yên chứ, loạn mãi sao được, lúc đó mình thực hiện đâu có muộn. Nhưng thực sự nó đã thành muộn vì cái chết ập đến. Bây giờ anh tôi đang ở một nơi nào tôi chưa bao giờ biết đến. Cha tôi chưa hề ngồi trong căn phòng này, hoàn toàn chưa. Cha tôi mất một năm rồi anh tôi mới mua căn nhà này. Cha tôi tiếc không có một người con gái để gả chồng và có một người con rể. Cha tôi bảo Phương: tôi có con gái thì nhất định gả cho cậu, cậu chắc chắn sẽ là còn rể khá. Phương vui vui nói: cụ lấy thêm một bà thứ thất nữa, cháu thấy cụ còn khỏe mà, cháu có thể chờ hai chục năm, khi đó thái bình cháu

mới lấy vợ. Cha tôi khua khua tay trước mắt, thôi không được rồi, tôi đâu còn đủ sức, đâu còn muốn đèo bồng, mệt quá đi mà, cậu cũng phải lập gia đình chứ mãi như thế này đến bao giờ, chờ hết loạn thì e già mất và không còn muốn lấy vợ nữa. Đấy rồi cậu coi. Cha bỗng lặng lẽ một cách khác thường ông nghĩ gì trong đầu, rồi không muốn cưới vợ nữa. Khi vào trường sĩ quan ít lâu Phương muốn lấy vợ, Phương nói phải lấy vợ. Hôm cha tôi mất không có Phương đi đưa đám, mãi sau Phương mới có cơ hội từ đơn vị trở về thăm tôi thì không còn cha tôi. Tôi kể, hôm trước bọn mình nói ông cụ xin lĩnh hũu một lúc tất cả để lấy một món tiền lớn làm ăn ông cụ nói tao sống già mới chết, lĩnh trước như thế thiệt lắm nhưng rồi cuối cùng cha tôi chỉ lĩnh được có hai năm hũu còn bao nhiêu mất, tôi nói thật tiếc, đi làm bốn mươi năm đâu phải ít gì.

Chị tôi đã đi dâu, đi Sài Gòn làm gì, mua quần áo cho bọn nhỏ thôi sao, vậy ai coi nhà cho tôi. Tôi đứng lên, cha tôi ít cử động, ông có thể ngồi cả ngày trong chiếc ghế, thói quen ngồi trên một chiếc ghế giảng bài, nhìn những học sinh phía dưới và nói rất to mong cho tất cả lớp đứa nào cũng nghe thấy không phải hỏi lại. Cha tôi uống rượu ít nhưng khi bắt đầu uống là như một người đã say và sau đó nằm ngủ một cách ngon lành. Anh tôi không uống được rượu, tôi uống được nhưng không bao nhiêu, uống rượu tôi không muốn nói, mặt tôi không đỏ khiến cho nhiều người nghĩ tôi là một người uống được nhiều. Tôi khoái thế. Người ta còn nói tôi là một người nham hiểm, tôi nói chắc vậy cho mọi người hài lòng. Chúng tôi không ai giống cha tôi. Tôi hỏi Phương, muốn có một ông bố như vậy không. Phương nói khoái lắm,

ông cụ mình khó tính cậu biết chứ, tôi nói ông cũng dễ chịu mà, có điều ông không bằng lòng cậu, ông là một nhà buôn tất nhiên không thể là cha cậu, cha cậu phải là một người không thích làm việc gì hết, Phương cười. Tôi cũng hỏi Phương, Phương có muốn một ông bố như thế không, Phương không nói, tôi bảo cha anh thích em lắm, em có hai núm đồng tiền giống mẹ anh. Trong một ngày giỗ cha tôi, tôi chỉ lên ảnh cha tôi hỏi Phương, cháu có biết ai kia không. Ông nội cháu. Ai bảo cháu vậy? Má cháu, chắc ông nội thương cháu lắm, chú có thương ông không. Tôi nói có thương, xưa kia ông nội cho chú nhiều kẹo lắm

Tôi ngồi xuống nền nhà, sáng nay chị tôi chắc dậy sớm, nhà đã được lau mát lạnh. Bốn chiếc ghế màu xanh nhạt, chiếc bàn bốn chân nhỏ bằng sắt, phía

duới có bít đồng đánh bóng, mặt bản mà ca có vân màu gỗ, trên đó có một chiếc gạt tàn thuốc bằng nhôm phía góc nhà để chiếc quạt đứng phủ một bao nhựa cho khỏi bụi, mỗi khi cho quạt chạy phải bỏ cái bao ra, một lần Phương Hang ra ngoài chơi bỏ dây đá sỏi trong đó và vác trên vai, chiếc bao nếu buộc túm lại giống chiếc bao để những xác chết ngoài mặt trận mang về trước khi cho vào chiếc quan tài bọc kẽm và làm lễ gấn huy chương, nhiều xác chỉ còn một chú nhỏ xíu, như một gói thịt bằm chưa kỹ.

Bà chị tôi và hai đứa cháu từ phía ngoài đi vào, tối ngạc nhiên, Phương chạy tung tăng, tôi nói:

– Chị chưa đi sao?

– Chưa, hôm nay chú có đi đâu không, chị sang bên nhà hàng xóm,

mượn cái làn.

Tuấn mặc bộ quần áo lính thủy còn mới tinh, những nếp hồ còn cứng, đầu nó cắt tóc ngắn thật khoẻ mạnh. Phương cầm trên tay một cái mũ đầu, trên mũ có một giải vải hiệu tit đài.

– Chú có ăn cà rem không? Tôi ngồi dậy từ

– Có chứ, chờ chủ với nghe nhưng chủ phải an nhiều hơn cháu chủ nuôi đi.

– Chú ăn tham thế, thôi chú ở nhà trông nhà cho mà cháu, cháu sẽ mang cà-rem về cho chủ.

Tôi mỉm cười soa đầu nó, chị tôi vẫn làm gì trong nhà, tôi nói:

– Chị không đi sớm, chút nữa nắng lắm.

- Còn sớm mà chủ.
- Vâng, cũng còn sớm.
- Chú không đi đâu sao.

Tiếng máy xe nổ vang rền ngoài cửa rồi tắt, Phương chạy ra rồi reo lên:

– Chú Phương! Chú Phương. Chú cháu ở trong nhà đó, cháu đi chơi với má cháu, chú đi không chú?

– Cháu có áo đẹp quá, cho chú mượn đi phố chơi, chú không có áo đẹp đi sao được.

Phương siết tay. Phương đi vào cửa, chị tôi trong nhà ra:

- Chú Phương kìa.
- Chị, chị đi chơi.

– Tôi cho mấy cháu lên trên phố.
Chú vào chơi.

Chị quay lại phía tôi:

– Nếu chú đi khóa cửa lại, khoảng
mười hai giờ chị mới về, các con ạ chú
đi.

Tôi nói vâng... chị tôi ra khỏi cửa,
Phương và Tuấn ạ tôi rồi chạy ra theo.
Phương ngồi xuống chiếc ghế của cha
tôi. Tôi ngồi vào chiếc ghế xanh, lấy bao
thuốc trên bàn rút một điếu châm hút,
tôi không thấy chiếc gạt tàn thuốc để bỏ
que diêm vào, lúc đó tôi mới nhớ ra là
Phương đã lấy nó ra ngoài sân chơi sau
khi tôi rửa nó sạch sẽ để phơi ngoài cửa sổ,
tôi ra ngoài, nắng đã lên chói chang, trên
bờ rào cây ánh nắng làm tươi những búp
non, nắng chiếu trên da tôi gây cảm giác
thoải mái dễ chịu. Chiếc gạt tàn thuốc ở

đâu, hôm qua tôi thấy Phương dùng nó đựng cát bán hàng, tôi đi men theo hàng rào. tôi đá vào một đồng cát nhỏ, tôi dùng phải cái gì cứng, tôi nghĩ chắc đây rồi, tôi cúi xuống lấy tay bới, tôi gập chiếc ống bơ, tôi bỏ xuống và tiếp tục tìm nhưng không còn chỗ nào đáng khả nghi về chiếc gạt tàn thuốc nữa, trong lúc đó tôi gạt tàn thuốc ra đất, đến khi điều thuốc cháy hết tôi quăng mẫu thuốc ra ngoài đường gần bên chiếc xe của Phương. Tôi trở vào và đá ngay cái gạt tàn thuốc nơi bậc hiên lên nhà, Phương giấu nó trong đồng giấy vụn. Tôi cầm lên tay mang vào nhà để lên bàn, Phương đứng lên gạt tàn thuốc vào đó. Phương không ngồi nơi chiếc ghế của cha tôi, Phương đến ngồi vào bàn lấy một tờ nhật báo rồi đọc. Tôi ngồi trở lại chiếc ghế của cha tôi, tôi nhìn thấy lưng Phương.

2

Đến đồn được đúng một tuần lễ thì con đường độc đạo đưa tới đồn bị cắt đứt. Xưa kia con đường còn đi xa nữa nhưng cây cầu sắt bị phá sập, đầu đường phía bên kia cầu không còn dấu tích từ nhiều năm chẳng hiểu nó đưa tới đâu nếu cây cầu được bắc trở lại. Con đường bị đào nát trong hai đêm liền, biết bị phá hủy nhưng không dám kêu trọng pháo bắn vì biết trong đó đều là dân chúng, những địch thì chúng phục kích hai đầu đường, chỉ còn cách bắn canh chừng, bắn cho chạy. Sáng ngày

thứ ba đoàn tuần tiểu vừa ra khỏi cửa đón khoảng một trăm thước thì bị giật mình, địch bắn vào đồn liên tiếp thế là chỉ còn nước ngồi chờ viện binh. Chúng nó ở đâu đâu đó chốc bắn mấy phát, ai chịu được cái trò ấy, chung quanh phía trên bản đồ đều ghi là mật khu, ngay sát đồn cũng là vùng xôi đậu.

Không hiểu lúc trước chúng nó giữ đồn bót ra sao, chẳng lẽ chúng nhậu lai rai với nhau và cất súng vào kho. Đồn được viện binh tiếp tế thêm lương thực, nhưng rồi con đường vẫn không sao kiểm soát và bảo vệ một cách hoàn hảo, mình vẫn không hiểu tại sao lại có một cái đồn ở chỗ đó, trước kia, thời Pháp, ở đó cũng có một đồn binh chỉ sống bằng thả dũ, cái gì cũng dũ hết, rồi sau đó đồn không còn là đồn của Pháp nữa mà vẫn được tiếp tế vì trên đồn vẫn treo

cờ Pháp... Nghĩ thực tức cười. Mình phải xin thêm quân nữa, mở một cuộc hành quân, binh sĩ phải ra khỏi đồn và sống ngay trong làng kế cận một tuần lễ...

Một hôm Phương xuất hiện với một tay bị băng treo trên cổ, Phương tiếp tục kể lại trận đánh một cách hào hùng. Phương ngồi nghe nói đôi mắt mở lớn có lúc miệng há ra như học sinh những lớp nhỏ ngồi nghe giảng bài. Phương nói, anh kinh thật, thế mà chỉ bị thương. Phương nói chết có số, tôi tin chết có số, ra giữa trận rất khủng khiếp không chết có khi về ngồi trong bàn giấy lăn ra chết. Bọn kia nó vậy rồi kêu hàng, bọn này la lên hàng cái con cặc, đánh...

3

Phường đứng trong nắng che tay nhìn về phía đầu đường, tôi bước ra, chúng tôi đi đến tiệm ăn ở ngay đầu đường, tiệm bán mì, hủ tiếu, cà phê, la de, nước ngọt, bánh bao, sủi mại. Ông chủ là một người Tàu khoảng năm mươi có tóc muối tiêu, ngồi vào chiếc ghế tròn tôi nói:

- Cậu ăn gì?
- Ở đây có gì?
- Có đủ thứ hết...

Tôi gọi cho tôi một ly cà phê sữa, một tô hủ tiếu dai. Phương kêu mì và cà phê đá. Một cô con gái mặc áo ngắn đi vào cùng với một người già, người già này là đàn bà, tôi đoán chừng là người làm cho cô kia. Trông những cô gái mặc áo ngắn, loại áo ngủ là tôi liên tưởng ngay đến chuyện bậy bạ, chuyện ngủ với người ta, tôi hích tay cho Phương, Phương cười nhạt, nói:

– Cũng được đó.

Chuông đổ dồn từ một nhà thờ gần đó, tôi nói:

– Cậu đi lễ rồi sao.

– Rồi.

Phương cúi xuống ăn mì, tôi ăn hủ tiếu, cộng hành đập đập, hai mảnh rau xanh bị nước sôi làm tái đi, bốn miếng

thịt mỡ đen lại, những váng mỡ nổi và hơi bốc, tôi gấp bỏ bốn khoanh ớt đỏ tươi ra ngoài mặt bàn. Phương ngừng ăn lấy thêm dấm, nước mắm, ớt, rồi trộn lên, tô mì có vẻ đã nguội không thấy hơi bốc. Hồi có Chúa chưa có mì và hủ tiếu để ăn, hồi đó Chúa không đi nhà thờ. Tôi uống cà phê, sữa quá ngọt, mùi hôi như mùi dán. Tôi đốt thuốc và thở thành những vòng tròn. Xong Phương đứng lên trả tiền và chúng tôi trở vào nhà, Phương lấy xe ra cho nổ máy, rồi đi.

Sao Phương vẫn chưa đến, tôi mở cửa rộng và ngồi vào chiếc ghế của cha tôi đã hai năm nhưng chiếc ghế vẫn còn tốt, nó chỉ hơi phai màu, nhưng vì màu vải nhạt, như bằng một thứ nỉ nên khó nhận ra sự phai màu của nó. Cha tôi chỉ nói những khi cần thiết, ông thường im lặng mỉm cười, những người già còn cười

được là một điều nên mừng, tôi nghĩ tới một lúc người ta không biết thế nào là cười hay khóc, người ta dùng dùng như cây cỏ vô tri, có khi cây cỏ không như thế và cái độ người ta sống như những tượng đá, những tượng đá đi đứng nằm ngồi...

Một người tới bắt tay tôi nói chào ông, ông cười tôi coi, tôi nói ngạo nhau chỉ vậy, người đó kéo tôi đi, Phương gọi tôi, gọi rất lớn, rất vội, cà rem... Phương chặn lại, sao bảo chờ Phương, Phương đi từ phía bên kia, phía đầu đường, sau là một đám tang, tôi nhận đó ra anh tôi chống gậy mặc áo tang, tôi nói đám ai vậy, anh nói đám tang cha chứ ai nữa, tôi dắt Phương chạy phía sau, tôi không gặp một ai hết, có hai con ngựa đi phía sau đó, Phương đang cỡi ngựa, nó ngẩng cao mặt như một đại tướng, Phương bưng

tô mì nói cậu ăn không, tôi cầm tô mì đưa cho Phương, Phương nói thuốc bắc thơm quá. Đi đâu vậy, tiếng người quát lên, tôi thấy tôi đang đi trên một con đường vắng tanh, chung quanh là một cánh rừng thưa, không có người nào sao, tôi chợt gặp một cái hố, tôi cúi xuống và thấy cha tôi nằm ở dưới cỏ ngậm ống điếu, ông cầm ống điếu ra tay và cười. Ông đứng dậy, nhảy lên khỏi hố cầm lấy tay tôi kéo đi, ông chạy nhanh quá, lúc sau tôi thấy tôi nằm một mình trong một cái giường, rộng, cha tôi ngồi trên chiếc ghế nhìn tôi, tôi ngồi dậy đến bên thì Phương ngồi đó, Phương từ ngoài đi vào, Phương chạy từ trong nhà ra ôm lấy chân tôi, một người khác nằm trên giường tôi không hiểu đó là ai, từ đâu đến, tên là gì, ông ta cũng cười, rồi ông ta khóc hu hu, tôi tới bên dỗ dành, thôi ông khóc chỉ vậy, ông ta nín bật, tôi ngó lại và

thấy Phương nằm đó rục rĩ tôi vuốt lên tóc, những sợi tóc dài mượt óng, tôi cầm lên nhưng nó cứng và trở thành một bó củi khô, từ một đầu bó củi bốc lửa cháy, tôi cầm giờ lên cao, ánh lửa làm tôi bị rát trên mặt, tôi vội vàng buông bỏ rồi vùng chạy, nhưng chân tôi như bị cột bằng dây và tôi chúi xuống. Tới một lúc người ta không thể cười được, người ta cũng không thể khóc được.

Tiếng Phương gọi từ phía ngoài, rồi cánh cửa mở, Phương bước vào tiến tới cái bàn cầm lấy chiếc bật lửa dơ lên cao, Phương bỏ vào túi rồi đi ra, đóng cửa lại, Phương có cái lưng thật lớn nhưng hơi gù, đầu bao giờ cũng cúi ngấn, có một hàm răng hô, đôi mắt nhỏ và đuôi mắt có nhiều nếp nhăn, chiếc mũi thật lớn. Xưa kia Phương yêu em gái một người bạn, sau người này lấy chồng, Phương về

nằm ngủ với tôi và khóc thút thít như một đứa trẻ con. Hồi đó Phương còn làm dáng, bây giờ thì không, con trai xấu tức là đẹp ra, Phương nói chờ làm con rể tôi cũng được, tôi nói chờ thì có khi cậu chết rồi tôi vẫn chưa có con gái, tôi nhất định chỉ đẻ con trai mà thôi, không bao giờ đẻ con gái cả. Vậy thì được, ta đi tu. Bây giờ xe Phương đang chạy trong thành phố.

Tiếng Phương gọi ngoài cửa, tiếng bước chân nhẹ nhàng, Phương ló đầu từ cửa sổ vào nhà và cười, Phương gọi:

– Anh, anh...

– Em đẩy cửa vào đi.

Khuôn mặt Phương còn ở đó, tôi đứng lên khỏi chiếc ghế, ra mở cửa, tà áo trắng bay ngang vào cửa, Phương đi đôi dép đen, quần trắng, tay cầm nón có một

chiếc quai màu tím như giải lụa trên mũ của Phương, gió trên xe làm rối những sợi tóc trước trán, ánh sáng long lanh phía sau Phương:

– Chị đâu anh, Phương nữa.

– Chị đi chơi rồi, Phương nó đi theo, Phương cũng vừa ở đây ra, Phương rủ anh đi chơi, anh nói có hẹn với Phương khiến anh ấy phải đi một mình.

Phương bỏ nón lên trên mặt bàn rồi ngồi vào chiếc ghế của cha tôi, tôi ngồi vào chiếc ghế màu xanh đối diện với Phương qua mặt bàn, trên đó có chiếc nón, cái gạt tàn thuốc và một bao thuốc, lúc trước Phương bỏ quên chiếc bật lửa ở đó, chiếc quai nón thò ra một chút màu tím thật tươi, có lẽ tươi hơn màu tím trên giải lụa của Phương.

Tôi hỏi:

– Em tới bằng xe gì?

– Xích lô đạp, em tưởng anh quên rồi đi chơi.

– Anh mà quên ; em ăn gì chưa?

– Chưa hôm nay em dậy hơi trễ, cả nhà đi đâu hết người nhà nói cả nhà tưởng em đã đi từ sớm không biết em còn ngủ trong phòng.

– Mình ra ngoài này ăn cái gì vậy

Tôi đứng lên mở cửa. Phương đứng lên theo. chúng tôi ra ngoài, tới tiệm tối vừa ngồi với Phương, tôi kéo chiếc ghế tròn ngồi xuống tôi nói có thể ăn hủ tiếu, mì, cà phê, bánh bao... Phương gọi một vắt mì nhỏ, một ly cà phê sữa đá, tôi nói tôi không ăn gì, anh mới ăn với Phương.

Phương cho dấm, nước mắt, gấp bỏ những khoanh ớt đỏ ra ngoài mặt bàn. Rồi Phương cúi xuống ăn, những sợi tóc xõa xuống khiến Phương phải lấy tay giữ lấy một bên. Tô mì còn lại một ít nước. Phương uống cà phê và lau miệng bằng một chiếc khăn tay trắng mỏng.

Trong nhà bốn chị em gái, Phương thứ ba, người chị cả chữa hoang với một thanh niên có nước da ngăm đen, đôi mắt lớn, đôi môi thâm. đứa con ba tháng chết, chị không hề khóc, cười lên xe hoa lấy một ông bốn mươi có nhà cho thuê và xe hơi. Chị thứ hai lấy một sĩ quan không quân thích đánh bạc và về nhà khóc xin tiền vợ rất thân yêu, Phương học luật năm thứ hai. Phương muốn trở thành luật sư cãi cho những người gian dối lấy tiền, người em một nhân bị tật đi không đều. Phương nói thương nó, nó

đáng thương phải không anh, tôi nói để anh giới thiệu cho Phương, Phương đâm vào lưng tôi, đừng đừng, kỳ cục phát chết, ai lại thế, tôi nói sao đâu.

Phương xĩa răng, một tay che lên miệng, tôi kêu tính tiền rồi đứng lên, nằng chan hòa trên mặt đường. Bây giờ Phương đang chen lấn nhỏ bé trong hè phố đông người, chiếc mũ cầm ra tay, Phương phóng xe trong lòng phố đầy khói.

Về tới nhà tôi đứng ngoài cửa một lúc, Phương vào trong Phương kêu:

– Anh làm gì ngoài đó. Nắng hôm nay đẹp ghê.

– Sao không nói: nắng hôm nay trông ngon lành lạ.

Tôi và Phương đứng bên cạnh bàn

thờ cha tôi. Tôi vào trong nhà thay quần áo, trở ra tôi thấy Phương ngồi trên chiếc ghế của cha tôi, tôi nói mình đi chơi, Phương đứng lên:

– Đi đâu anh?

– Đi phố ăn cà-rem, coi xi-nê, hôm nay chủ nhật mà.

– Ai coi nhà cho anh.

– Khóa cửa lại, chị dặn thế, mười hai giờ chị mới về.

Đứng ra cửa, tôi thử lại ổ khóa, đóng cửa sổ, Phương đứng bên, tôi cầm lấy tay Phương:

– Hôn anh đi.

Phương mỉm cười áp lại và hôn lên má tôi. Tôi giữ Phương lại, đôi mắt Phương mở lớn long lanh, tôi cúi xuống

và hôn lên môi nàng tôi nghe đầu tiếng cha tôi cười, tôi bế Phương đi lại chiếc ghế của cha tôi Phương níu lấy tôi:

– Không đi chơi nữa sao anh.

– Đi chứ.

Tôi hôn Phương rất lâu rồi đứng lên ra ngoài, khóa cửa và chúng tôi đường, chiếc xe chạy đến, tôi vẫy, nó dừng tôi mở cửa cho Phương lên trước tôi bước lên sau, xe chạy, nắng loang loáng trên cửa kính xe, Phương ngồi xích lại gần tôi và cầm lấy tay.

Xuống tới phố chúng tôi xuống xe lẫn vào đám đông, đầy người đi lên cuộn cuộn như nước chảy. Chúng vào một tiệm nước đầu đường ngồi ngắm phố; lúc sau tôi thấy Phương với một người bạn, hân vẫy tay với chúng tôi, tôi kêu:

– Phương, Phương...

Phương đi luôn không ngoái cổ. Chúng tôi tới rạp xi-nê mua vé rồi vào trong, người ta đứng chen lấn, không nhìn rõ mặt ai, tôi cố chen lên, mắt tìm một chiếc ghế trống, ngay lúc đó có một người đứng lên khỏi ghế, tôi dắt Phương vào ngồi nơi chiếc ghế trống, tôi đứng ngoài, lúc sau tôi không nhận ra Phương ngồi chỗ nào nữa, muốn cất tiếng gọi, tôi muốn Phương ơi... Phương ơi...

Buổi trưa trở về nhà, cửa nhà mở tôi bước vào, Phương nói chú đi đâu vậy, cháu mất cái mũ rồi, làm bay mất khi xe đang chạy. Phương lấy nón đội lên đầu, tôi nói em ở lại ăn cơm đi. Phương lấy nón của Phương chạy vào trong nhà Phương chạy vào theo, tôi nghe tiếng Phương nói với bà chị, tiếng Phương đòi

ăn bánh, tôi ngồi vào chiếc ghế của cha
tôi...

Tôi gọi: Phương ơi, Phương ơi

DƯƠNG NGHIỄM MẬU

